



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ
Αχαρνών 2, 101 76 Αθήνα, Τηλ. 210-2124180 Fax : 210-2124524

Αθήνα 15/6/2018
Αριθμ. Πρωτ.: 451/71594

Προς:
Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και ΑΚΕ

ΘΕΜΑ: «Λήψη μέτρων προστασίας ελαιόδεντρων από τον επιβλαβή οργανισμό *Xylella fastidiosa*»

ΣΧΕΤ: **Η Ερώτηση 6062/17-5-2018**

Απαντώντας στην παραπάνω Ερώτηση, που κατέθεσε ο Βουλευτής **κ. Α. Αυγενάκης**, σας πληροφορούμε τα εξής:

Ο επιβλαβής οργανισμός *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) συμπεριλαμβάνεται στους επιβλαβείς οργανισμούς καραντίνας, των οποίων η είσοδος απαγορεύεται στην Ευρωπαϊκή Ένωση βάσει της Οδηγίας 2000/29/ΕΚ του Συμβουλίου. Μετά τη διαπίστωση της παρουσίας του *Xylella fastidiosa* στην Ιταλία το 2013, ψηφίστηκε, σε εφαρμογή του άρθρου 16 παρ. 2 της προαναφερθείσας Οδηγίας, μία σειρά αποφάσεων για τη λήψη επίσημων μέτρων. Η χώρα μας συμμετέχει ενεργά σε όλες τις ομάδες εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη λήψη προληπτικών μέτρων, προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος της εισαγωγής και εξάπλωσης του *Xylella fastidiosa* στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Μετά από πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αρκετών Κρατών - Μελών, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται η Γαλλία, η Ελλάδα και η Ισπανία, και λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της ομάδας εργασίας, τα τελευταία ευρήματα στην Ιταλία και την Επιστημονική γνωμοδότηση της EFSA για τη λήψη ακόμα πιο αυστηρών μέτρων, ψηφίστηκε και είναι σε ισχύ η Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2015/789 της Επιτροπής της 18^{ης} Μαΐου 2015, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Με την εν λόγω απόφαση, προβλέπεται μία σειρά αυστηρών μέτρων για την πρόληψη της εισαγωγής και της εξάπλωσης στην Ένωση του οργανισμού *Xylella fastidiosa*, με εφαρμογή τόσο στη διακίνηση φυτών που μπορεί να είναι ξενιστές του επιβλαβούς οργανισμού, όσο και στην εισαγωγή φυτών ξενιστών από τρίτες χώρες, στις οποίες έχει διαπιστωθεί η παρουσία του *Xylella fastidiosa*. Η αναθεωρημένη απόφαση προβλέπει: Α) την ύπαρξη βάσης δεδομένων για την άμεση ενημέρωση για τα καινούρια είδη φυτών ξενιστών που καταγράφονται στην Ε.Ε., Β) την υποχρέωση των Κρατών - Μελών να έχουν Εθνικό Σχέδιο Δράσης και Γ) την αναγκαιότητα ενημέρωσης των εμπλεκομένων σχετικά με τον επιβλαβή οργανισμό *Xylella fastidiosa*, καθώς και σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται σε περίπτωση εμφάνισής του.

Σε εθνικό επίπεδο και κατ' εφαρμογή της προαναφερθείσας ενωσιακής νομοθεσίας, η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) ως αρμόδια αρχή της χώρας για τη φυτοϋγεία:

- Έχει συμπεριλάβει τον επιβλαβή οργανισμό καραντίνας *Xylella fastidiosa* στο επίσημο Πρόγραμμα Επισκοπήσεων [surveys: πρόγραμμα επίσημης δειγματοληψίας σε όλη τη χώρα, σύμφωνα με την επίσημη μεθοδολογία και τις τεχνικές οδηγίες που η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ έχει συντάξει σε συνεργασία με το επίσημο εργαστήριο (Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο) προς διευκόλυνση του έργου των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών της χώρας]. Σημειώνεται ότι η επίσημη δειγματοληψία, η οποία πραγματοποιείται στη χώρα, διενεργείται μετά από ανάλυση φυτοϋγειονομικής επικινδυνότητας και λαμβάνει υπόψη της στον σχεδιασμό της τις περιοχές υψηλού κινδύνου. Από την επεξεργασία των αποτελεσμάτων των επισκοπήσεων ετών 2015, 2016 και 2017, προκύπτει ότι στον ελλαδικό χώρο δεν έχει αναφερθεί μέχρι στιγμής κρούσμα του επικίνδυνου βακτηρίου.
- Έχει ενημερώσει έγκαιρα τις αρμόδιες υπηρεσίες φυτοϋγειονομικού ελέγχου της χώρας, οι οποίες βρίσκονται σε ετοιμότητα, ώστε, σε περίπτωση εμφάνισης κρούσματος του βακτηρίου στη χώρα, να εφαρμόσουν άμεσα τα μέτρα που προβλέπονται στην Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2015/789 της Επιτροπής της 18^{ης} Μαΐου 2015, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
- Έχει στείλει κατευθυντήριες οδηγίες στις φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες της χώρας, προκειμένου να γίνονται οι απαραίτητοι έλεγχοι για την προστασία της φυτικής παραγωγής της χώρας.
- Εξασφάλισε, οι εργαστηριακές αναλύσεις των επίσημων δειγμάτων που λαμβάνονται από τις φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες της χώρας για τη διαπίστωση της ύπαρξης ή μη του επιβλαβούς οργανισμού καραντίνας *Xylella fastidiosa* να διενεργούνται από τα επίσημα εργαστήρια Βακτηριολογίας του Μπενακειού Φυτοπαθολογικού Ινστιτούτου (ΜΦΙ), Εντομολογίας του ΜΦΙ και Βακτηριολογίας του ΤΕΙ Ηρακλείου.
- Εξασφάλισε επιχορήγηση των εργαστηρίων Βακτηριολογίας και Εντομολογίας του ΜΦΙ που πρόσφατα επιχορηγήθηκαν από το ΥΠΑΑΤ, προκειμένου να ενισχύσουν την εργαστηριακή τους υποδομή με δύο Real time PCR για τη μοριακή ανίχνευση του παθογόνου σε φυτά και σε έντομα φορείς.
- Σε ό,τι αφορά στην αποτελεσματικότητα φυτοπροστατευτικών προϊόντων σε έντομα φορείς του βακτηρίου, σε επίπεδο Ε.Ε έχουν πραγματοποιηθεί σχετικοί πειραματισμοί από χώρες του Ευρωπαϊκού Νότου (Ισπανία, Γαλλία και Ιταλία) και υπάρχουν καταγεγραμμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα με αποδεδειγμένη αποτελεσματικότητα εναντίον των φορέων του βακτηρίου.
- Η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ, στο πλαίσιο της συνεχούς ενημέρωσης και επιμόρφωσης των φυτοϋγειονομικών ελεγκτών της χώρας, έχει, μέσω του ΙΝΕΠ, πραγματοποιήσει σειρά εκπαιδεύσεων στην Κρήτη, την Πελοπόννησο, την Αθήνα, τη Λάρισα, τη Θεσσαλονίκη, τα Ιωάννινα και την Αλεξανδρούπολη, όπου οι φυτοϋγειονομικοί ελεγκτές των αντίστοιχων Περιφερειών εκπαιδεύτηκαν πάνω στην αναγνώριση και εφαρμογή της νομοθεσίας για τον επιβλαβή οργανισμό *Xylella fastidiosa*.
- Ειδικά για την ενημέρωση κάθε εμπλεκόμενου, η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ εξέδωσε αφίσα, με σκοπό την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την απειλή από τον συγκεκριμένο οργανισμό. Η αφίσα, στην οποία περιγράφονται τα βασικά συμπτώματα της ασθένειας που προκαλεί το βακτήριο *Xylella fastidiosa* σε διάφορα είδη φυτών και οδηγίες στους πολίτες, έχει αναρτηθεί στον ιστότοπο του ΥΠΑΑΤ και είναι διαθέσιμη για αναπαραγωγή από κάθε ενδιαφερόμενο. Η αφίσα έχει ήδη αρχίσει να αναπαράγεται σε ηλεκτρονικά μέσα και εφημερίδες.
- Η Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ έχει συντάξει ενημερωτικό φυλλάδιο για τον επιβλαβή οργανισμό *Xylella fastidiosa*, το οποίο έχει αναρτηθεί στον ιστότοπο του ΥΠΑΑΤ.

Επίσης, οι φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες της χώρας έχουν λάβει κατευθυντήριες οδηγίες προκειμένου:

- Να ενημερώνουν αμέσως και με κάθε πρόσφορο μέσο επίσημα όλους τους εμπλεκόμενους (φυτώρια, σημεία πώλησης καλλωπιστικών φυτών και πολλαπλασιαστικού υλικού, εταιρείες διεθνών μεταφορών, παραγωγούς, συνεταιρισμούς, γεωπόνους του δηmosίου και ιδιώτες, τελωνιακούς, Δήμους και Εργολάβους δημόσιων κηποτεχνικών έργων) για το φυτοϋγειονομικό καθεστώς του επιβλαβούς οργανισμού *Xylella fastidiosa*, για την Εκτελεστική Απόφαση (ΕΕ) 2015/789 της Επιτροπής, καθώς και για τα τελευταία δεδομένα σχετικά με την εμφάνιση και την εξέλιξη της ασθένειας στην Ισπανία.
- Να εντατικοποιούν τους ελέγχους σε όλες τις επιχειρήσεις που διακινούν φυτά προς φύτευση από χώρες της Ε.Ε., στις οποίες έχει διαπιστωθεί η παρουσία του επιβλαβούς οργανισμού *Xylella fastidiosa* (Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία κ.λπ.). Στο πλαίσιο αυτό, επιβάλλεται η συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών με τα Τμήματα Αγροτικής Ανάπτυξης, καθώς και με τα Περιφερειακά Κέντρα Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της περιοχής αρμοδιότητάς τους.
- Να διενεργούν ελέγχους σε οπωρώνες και να εντατικοποιούν τη συλλογή δειγμάτων, στο πλαίσιο του προγράμματος επισκοπήσεων έτους 2018 για τον επιβλαβή οργανισμό *X. Fastidiosa*, τόσο σε φυτά ξενιστές του, όσο και στα έντομα φορείς του (μετά από σχετική συνεννόηση με το ΜΦΙ), με σκοπό την επιβεβαίωση της απουσίας του επιβλαβούς οργανισμού (detection survey).
- Να ενημερώνουν οι φυτοϋγειονομικές υπηρεσίες, στις περιοχές αρμοδιότητάς τους, τους εμπλεκόμενους ότι, σύμφωνα με το άρθρο 7 του π.δ. 365/2002 (Α'307), αποτελεί υποχρέωσή τους να γνωστοποιούν αμέσως στην αρμόδια αρχή της περιοχής τους οποιαδήποτε ύποπτη εμφάνιση επιβλαβών οργανισμών ή συμπτωμάτων.
- Να γνωστοποιούν στη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ τις ενέργειες που έχουν γίνει στην περιοχή αρμοδιότητάς τους σχετικά με την πληροφόρηση των εμπλεκόμενων φορέων (ημερίδες, έκδοση φυλλαδίων, Δελτία τύπου, άρθρα σε εφημερίδες κ.λπ.), προκειμένου να συντονίζεται καλύτερα η ενημέρωση των εμπλεκόμενων.

Τονίζεται ότι οι φυτοϋγειονομικοί έλεγχοι διενεργούνται στα εισαγόμενα από τρίτες χώρες, παραγόμενα και διακινούμενα (εντός ΕΕ) φυτά, φυτικά προϊόντα και λοιπά αντικείμενα, σύμφωνα με το π.δ. 365/2002 (Α'307).

Οι επίσημοι έλεγχοι διενεργούνται από τις αρμόδιες αρχές και από τους ορισμένους με σχετική Υπουργική Απόφαση φυτοϋγειονομικούς ελεγκτές των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) των Περιφερειακών Ενοτήτων (ΠΕ) και των Περιφερειακών Κέντρων Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού και Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου. Οι οικείοι Περιφερειάρχες των Περιφερειών της χώρας, καθώς και οι Προϊστάμενοι των ΔΑΟΚ των Περιφερειακών Ενοτήτων (ΠΕ) είναι υπεύθυνοι να διασφαλίσουν με κάθε τρόπο την τήρηση της Φυτοϋγειονομικής νομοθεσίας.

Ιδιαίτερα για την Περιφέρεια της Κρήτης, όπου όλο το φυτωριακό υλικό εισέρχεται στην Κρήτη από τον Λιμένα του Ηρακλείου (διακίνηση στην Ενωσιακή Αγορά), επιβάλλεται η ΠΕ Ηρακλείου:

1) να διασφαλίσει ότι εφαρμόζονται το ισχύον – πλήρες νομικό πλαίσιο, καθώς και οι κατευθυντήριες οδηγίες του ΥΠΑΑΤ

και

2) να εγκαταστήσει κλιμάκια φυτοϋγειονομικών ελεγκτών για την πραγματοποίηση ελέγχων στο διακινούμενο φυτωριακό υλικό.

Κατά το μέρος που αφορά στο Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο (ΜΦΙ), σημειώνονται τα εξής:

Σχετικά με τους προληπτικούς ελέγχους για το *Xylella fastidiosa*, σημειώνεται ότι στο ΜΦΙ διενεργούνται επί σειρά ετών διαγνωστικοί εργαστηριακοί έλεγχοι, καθώς και σχετική έρευνα για το *Xylella fastidiosa*, στο πλαίσιο των εξής δραστηριοτήτων: α) του Προγράμματος «Επισκοπήσεις (surveys) κατά ορισμένων επιβλαβών οργανισμών» του ΥΠΑΑΤ, β) του Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου, γ) της τρέχουσας φυτοπαθολογικής εργασίας επί δειγμάτων που αποστέλλονται στο ΜΦΙ από Υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ ή κατευθείαν από τους ίδιους τους παραγωγούς και άλλους ενδιαφερόμενους πολίτες και δ) του Ευρωπαϊκού προγράμματος για το βακτήριο *Xylella fastidiosa* XF-ACTORS (HORIZON 2020).

Ειδικότερα, σημειώνονται τα ακόλουθα:

I. Στο Πρόγραμμα «Επισκοπήσεις», με βάση τον σχεδιασμό που είχε εγκριθεί από το ΥΠΑΑΤ και την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), το 2017 ελέγχθηκαν εργαστηριακά 648 δείγματα φυτών (τα 572 δείγματα στο ΜΦΙ) από 34 ΠΕ της χώρας, που αφορούσαν σε διάφορα είδη φυτών-ξενιστών που αντιστοιχούσαν σε 42 γένη. Από τα δείγματα αυτά, τα 412 αφορούσαν δείγματα ελιάς. Επίσης, εντός του 2017, αναρτήθηκαν περισσότερες από 320 παγίδες για την παρακολούθηση των εντόμων φορέων του βακτηρίου και αναλύθηκαν 500 έντομα ως προς την παρουσία του βακτηρίου *Xylella fastidiosa*. Κατά το 2018, μέχρι στιγμής, στο πλαίσιο του ίδιου Προγράμματος, έχουν ελεγχθεί στο ΜΦΙ εργαστηριακά 521 δείγματα φυτών-ξενιστών από 26 ΠΕ της χώρας, που αντιστοιχούσαν σε 32 διαφορετικά γένη. Από τα δείγματα αυτά, τα 220 είναι δείγματα ελιάς. Παράλληλα, για το 2018, έχει προγραμματιστεί η ανάρτηση περισσότερων των 500 παγίδων για τα έντομα φορείς του βακτηρίου. Σε ό,τι αφορά στα δείγματα φυτών, στις περισσότερες περιπτώσεις πρόκειται για σύνθετα δείγματα, δηλαδή δείγματα που το καθένα αντιπροσωπεύει τον έλεγχο περίπου 50 φυτών για την παρουσία του βακτηρίου. Η δειγματοληψία βασίζεται σε επίσημη μεθοδολογία βάσει οδηγιών του European and Mediterranean Plant Protection Organization (EPPO) και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ). Αναλυτική κατανομή των ως άνω εξετασθέντων δειγμάτων ανά ΠΕ υποβάλλεται κατά τακτά χρονικά διαστήματα στη Διεύθυνση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής του ΥΠΑΑΤ. Επιπρόσθετα, η πορεία αποστολής των δειγμάτων από τις Υπηρεσίες Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου και τα αποτελέσματα των εργαστηριακών ελέγχων είναι διαθέσιμα προς την αρμόδια αρχή του ΥΠΑΑΤ σε πραγματικό χρόνο (online), μέσω ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας που έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο του Προγράμματος των Επισκοπήσεων του ΥΠΑΑΤ.

II. Στο πρόγραμμα του Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου φυτών που προορίζονται προς εισαγωγή ή εξαγωγή, εντός του 2017, ελέγχθηκαν εργαστηριακά 36 δείγματα φυτών προς εισαγωγή που προέρχονταν από 8 τρίτες χώρες, 6 δείγματα φυτών προς εισαγωγή που προέρχονταν από μία Ευρωπαϊκή χώρα, 37 δείγματα φυτών (που αντιστοιχούν σε 12 είδη) προς εξαγωγή σε τρίτες χώρες προερχόμενα από 5 ΠΕ, 97 δείγματα φυτών (που αντιστοιχούν σε 10 είδη) προς διακίνηση εντός της ΕΕ προερχόμενα από 10 ΠΕ της χώρας και 45 δείγματα μητρικών φυτών ελιάς προς χρήση για παραγωγή φυτών προς φύτευση. Εντός του 2018, μέχρι στιγμής, έχουν ελεγχθεί εργαστηριακά 47 δείγματα φυτών (που αντιστοιχούσαν σε 9 γένη) προς εισαγωγή που προέρχονταν από 4 χώρες, 20 δείγματα φυτών (που αντιστοιχούσαν σε 4 γένη) προς εξαγωγή σε τρίτες χώρες προερχόμενα από 3 ΠΕ και 95 δείγματα φυτών (που αντιστοιχούσαν σε 18 γένη) προς διακίνηση προερχόμενα από 6 ΠΕ της χώρας. Σε όλες τις περιπτώσεις επρόκειτο για σύνθετα δείγματα φυτικών ιστών που συλλέχθηκαν από τους Φυτοϋγειονομικούς Ελεγκτές βάσει επίσημων, διεθνών μεθοδολογιών δειγματοληψίας (EPPO, International Plant Protection Convention).

III. Στο πλαίσιο της διαγνωστικής εργασίας επί δειγμάτων που αποστέλλονται στο ΜΦΙ από Υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ ή από τους ίδιους τους παραγωγούς και άλλους πολίτες από όλη τη χώρα, εντός του 2017, εξετάστηκαν 88 δείγματα αυτής της κατηγορίας προερχόμενα από 32 ΠΕ. Εντός του 2018, μέχρι στιγμής, έχουν εξεταστεί 32 δείγματα αυτής της κατηγορίας προερχόμενα από 21 ΠΕ, εκ των οποίων τα 24 αφορούσαν δείγματα ελιάς.

IV. Στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος XF-ACTORS (HORIZON 2020), διενεργούνται εξειδικευμένες δειγματοληψίες φυτικού υλικού σε σημεία υψηλής επικινδυνότητας και εξετάζονται νέες εργαστηριακές μέθοδοι διάγνωσης. Διενεργείται συστηματική έρευνα σχετικά με την παρουσία, βιολογία, γενετική σύσταση και δυναμική των

πληθυσμών των εντόμων φορέων του βακτηρίου σε ελαιοκομικές περιοχές της χώρας, συμπεριλαμβανομένης της Κρήτης. Παράλληλα, διενεργείται έρευνα για την εξεύρεση αποτελεσματικών τρόπων παρακολούθησης και παγίδευσης των εντόμων φορέων της ασθένειας.

Μέχρι στιγμής, τα αποτελέσματα των διαγνωστικών εξετάσεων που διενεργήθηκαν στο ΜΦΙ, στο πλαίσιο των ως άνω διαγνωστικών εργαστηριακών ελέγχων που εκτελούνται σε αυτό, ήταν αρνητικά ως προς την παρουσία του *Xylella fastidiosa*.

Αναφορικά με τις υποδομές, τα εργαστήρια και το επιστημονικό προσωπικό, σημειώνεται ότι το επιστημονικό προσωπικό των Εργαστηρίων Βακτηριολογίας, Γεωργικής Εντομολογίας και Βιολογικής Καταπολέμησης του ΜΦΙ που εκτελούν τους εργαστηριακούς ελέγχους που προαναφέρθηκαν, είναι εξειδικευμένο και ενημερώνεται συνεχώς ως προς τις εξελίξεις στις εφαρμοζόμενες εργαστηριακές τεχνικές συμμετέχοντας:

- I. σε ειδικές εκπαιδεύσεις επί θεμάτων διαγνωστικών τεχνικών που διοργανώθηκαν από Ευρωπαϊκούς φορείς (EPPO, EUPHRESKO) και στο πλαίσιο υλοποιούμενων ερευνητικών Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων (HORIZON 2020 POnTE, COST ACTIONS):
 - Εκπαιδευτικό σεμινάριο σε διαγνωστικές τεχνικές: “Workshop on the use of DNA barcoding, from theory to practice”, 5-8 Δεκεμβρίου 2017 (NVWA, Wageningen, Netherlands). Την εκπαίδευση παρακολούθησαν 1 μέλος του επιστημονικού προσωπικού του Εργαστηρίου Βακτηριολογίας και 1 μέλος του επιστημονικού προσωπικού του Εργαστηρίου Γεωργικής Εντομολογίας του ΜΦΙ.
 - Εκπαιδευτικό σεμινάριο σε διαγνωστικές τεχνικές: “Diagnostic training workshop on isolation, detection, identification of *Xylella fastidiosa* in planta and vectors”, 16-19 Ιανουαρίου 2018 (ANSES, Angers, France). Την εκπαίδευση παρακολούθησαν 2 μέλη του επιστημονικού προσωπικού του Εργαστηρίου Βακτηριολογίας του ΜΦΙ.
 - Εκπαιδευτικό σεμινάριο με διεθνή συμμετοχή εκπαιδευομένων και διδασκόντων “Training School on Prognosis & Advanced Diagnosis on *Xanthomonadaceae*”, 12-16 Φεβρουαρίου 2018 (Κρήτη). Στο εν λόγω σεμινάριο δίδαξε και ένα άτομο του Εργαστηρίου Βακτηριολογίας του ΜΦΙ. Το σεμινάριο περιέλαβε και θεωρητική ενημέρωση με ομιλίες ειδικών φυτοπαθολόγων από τη Γαλλία, την Ιταλία και τη Σλοβενία σε θέματα ανίχνευσης και ταυτοποίησης του βακτηρίου *Xylella fastidiosa* σε φυτά.
- II. στη διαμόρφωση των επίσημων διαγνωστικών πρωτοκόλλων για το βακτήριο *Xylella fastidiosa* του φορέα EPPO, με κριτικό σχολιασμό (review) της υπό επικαιροποίηση επίσημης μεθοδολογίας του EPPO και παίρνοντας μέρος σε πρόσφατη διεθνή διεργαστηριακή δοκιμή διαγνωστικών μεθοδολογιών για το βακτήριο *Xylella fastidiosa* (Απρίλιος - Μάιος 2017).
- III. στα Ευρωπαϊκά προγράμματα XF-ACTORS (HORIZON2020), CURE-XF (HORIZON2020) και EuroXanth (COST ACTION), μέσω των οποίων υλοποιείται έρευνα και εκπαίδευση στα πεδία που άπτονται της βιολογίας και επιδημιολογίας του βακτηρίου *Xylella fastidiosa* και των εντόμων φορέων του.
- IV. στο διεθνές συνέδριο που διοργάνωσε η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA): “European conference on *Xylella fastidiosa*: finding answers to a global problem” στην πόλη Palma de Mallorca της Ισπανίας, 13-15 Νοεμβρίου 2017.

Επίσης, πρέπει να επισημανθεί ότι τα Εργαστήρια Βακτηριολογίας, Γεωργικής Εντομολογίας και Βιολογικής Καταπολέμησης του ΜΦΙ διαθέτουν το σύνολο του απαιτούμενου επιστημονικού εξοπλισμού για τη διεκπεραίωση των ανοσολογικών και μοριακών αναλύσεων των επίσημων μεθοδολογιών.

Όσον αφορά στις δράσεις επίσημης ενημέρωσης των εμπλεκόμενων φορέων, σημειώνεται ότι το ΜΦΙ συμμετείχε στα ακόλουθα:

- I. Ενημερωτικές ομιλίες για το εν λόγω παθογόνο προς γεωπόνους, παραγωγούς και πολίτες στην έκθεση Κηποτεχνικά στην Αθήνα στις 12/2/2017, στο 7^ο Φεστιβάλ Ελαιόλαδου και Ελιάς στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας στις 1/4/2017, στην Πύλο Μεσσηνίας στις 14/7/2017, στην Πάτρα στις 24/7/2017, στο 18^ο Πανελλήνιο Φυτοπαθολογικό Συνέδριο στην Κρήτη στις 18-21/10/2017, στην 7^η Συνάντηση Φυτοπροστασίας στη Λάρισα στις 5-8/3/2018.
- II. Ενημερώσεις-εκπαιδεύσεις σε θέματα μεθοδολογίας πραγματοποίησης ελέγχων Φυτοϋγειονομικών Ελεγκτών που περιλάμβαναν τον συγκεκριμένο παθογόνο οργανισμό (28/3/2017 στο Ηράκλειο Κρήτης, 4/4/2017 στην Αθήνα, 5/4/2017 στο Βέλο Κορινθίας και 3/7/2017 στην Αλεξανδρούπολη).
- III. Δημοσίευση εκλαϊκευμένου ενημερωτικού άρθρου για το βακτήριο *Xylella fastidiosa* στην ελεύθερης πρόσβασης περιοδική έκδοση για την αγροτική οικονομία της Τράπεζας Πειραιώς με τίτλο 'ΕΠΙ ΓΗΣ'. Σημειώνεται ότι το άρθρο αυτό αναρτήθηκε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (facebook, twitter) του προγράμματος XF-ACTORS στην αγγλική γλώσσα.
- IV. Ενημερωτικό κείμενο στα ελληνικά επί των κυριότερων αποτελεσμάτων του επιστημονικού συνεδρίου που διοργανώθηκε από τον φορέα EFSA, με τίτλο: 'European conference on *Xylella fastidiosa*: finding answers to a global problem' στην πόλη Palma de Mallorca της Ισπανίας, 13-15 Νοεμβρίου 2017. Το κείμενο αυτό δημοσιεύτηκε στην ελεύθερης πρόσβασης ιστοσελίδα του προγράμματος XF-ACTORS.

Κατά το μέρος που αφορά στον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, σημειώνονται τα εξής:

Το Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών και Αμπέλου (ΙΕΛΥΑ) είναι ο επίσημος διατηρητής 63 ποικιλιών Εθνικού Καταλόγου στην Εθνική Συλλογή Ποικιλιών Ελιάς της Ελλάδας στα Χανιά, όπου σε εντομοστεγή χώρο καλλιέργειας φυτών (δικτυοκήπιο), διατηρούνται οι 10 κυριότερες ελληνικές ποικιλίες ελιάς. Το δικτυοκήπιο πληροί τις προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής και Εθνικής νομοθεσίας για τη μητρική φυτεία κατηγορίας «προβασικό», που αποτελεί και την απαρχή της παραγωγής φυτουγειονομικά ελεγμένου πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού. Για την έναρξη λειτουργίας της φυτείας απομένουν οι επίσημοι έλεγχοι από τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ, ενώ έχει υποβληθεί αναλυτικό σχέδιο δράσης για τη βιώσιμη λειτουργία κέντρου παραγωγής πιστοποιημένου πολλαπλασιαστικού υλικού ελιάς από το Ινστιτούτο προς το ΥΠΑΑΤ, προκειμένου να υπάρξει χρηματοδότηση για τη βιώσιμη λειτουργία της μητρικής φυτείας.

Επίσης, αναφέρεται ότι ομάδα ερευνητών εντομολόγων του ΙΕΛΥΑ συμμετέχει σε ερευνητικό έργο που χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων της ΠΕ Κρήτης, με τίτλο: «Οδικός Χάρτης Ενεργειών για την Περιφέρεια Κρήτης», με σκοπό την ενίσχυση της ετοιμότητας της Περιφέρειας Κρήτης, αναφορικά με την εκρίζωση του παθογόνου *Xylella fastidiosa*, σε περίπτωση εντοπισμού του στο νησί.

Οι δράσεις που υλοποιούνται από το ΙΕΛΥΑ, αφορούν στα έντομα φορείς του βακτηρίου και ειδικότερα:

1. Στην καταγραφή των δυνητικών ειδών εντόμων-φορέων του βακτηρίου με μορφολογική και μοριακή ταυτοποίηση και στη μελέτη της χωροχρονικής διακύμανσης των πληθυσμών τους σε ελαιώνες και άλλα φυτικά είδη, δυνητικούς ξενιστές, που υπάρχουν στην Κρήτη, για την ανάπτυξη και τη βελτιστοποίηση των μεθόδων αντιμετώπισής τους στο πλαίσιο της ολοκληρωμένης διαχείρισης. Επίσης, θα προσδιορισθεί εάν υπάρχουν μολυσμένοι φορείς στην Περιφέρεια, οι οποίοι δεν έχουν ακόμα γίνει αντιληπτοί.
2. Στην αξιολόγηση φυτοπροστατευτικών προϊόντων (ΦΠ) για τον άμεσο και αποτελεσματικό έλεγχο πληθυσμών των δυνητικών φορέων στις προσβεβλημένες ζώνες (demarcated areas), με στόχο τον περιορισμό και την εκρίζωση του μολύσματος σε περίπτωση θετικού δείγματος.

Στον Δυτικό άξονα (Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων και Ηπείρου), η καλλιέργεια της ελιάς είναι υψίστης σημασίας, με μεγάλους αυτοφυείς και καλλιεργήσιμους ελαιώνες. Παράλληλα, ο Δυτικός Άξονας γειτνιάζει με τις πληγείσες περιοχές της Ν. Ιταλίας με εγγύτερη απόσταση (εκτός Κέρκυρας 180 Km) 250 km και απώτερη (Μεσσηνία) 450 km. Στο μέτωπο αυτό υπάρχουν δύο λιμάνια, της Πάτρας και της Ηγουμενίτσας, με συχνή σύνδεση με το Μπάρι της Ιταλίας, που είναι κοντά στις περιοχές που επλήγησαν από το βακτήριο, οπότε η περιοχή αυτή έχει τη μεγαλύτερη επικινδυνότητα προσβολής από όλα τα σημεία της χώρας, τόσο λόγω εγγύτητας όσο και λόγω πλήθους του κύριου ξενιστή. Στην εν λόγω περιοχή δραστηριοποιείται το Τμήμα Φυτοπροστασίας Πάτρας του Ινστιτούτου Βιομηχανικών και Κτηνοτροφικών Φυτών, το οποίο, στελεχωμένο με το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό, θα μπορέσει να συνεισφέρει σημαντικά στην πρόληψη εισόδου του παθογόνου, τόσο μέσω εργαστηριακών αναλύσεων, όσο και μέσω προγραμμάτων παρακολούθησης επιδημιών εν τη γενέσει τους.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Βουλευτή κ. Λ. Αυγενάκη